

BOSZ

**FORTUNATA
OBRAPALSKA**

MISTRZOWIE

POLSKIEJ

FOTOGRAFII

**MASTERS
OF POLISH
PHOTOGRAPHY**

MuFo

BoSz

FORTUNATA

OBRAPALSKA

Przekleństwo z cyklu Dyfuzja w cieczy, 1947, fotografia żelatynowo-srebrna, wtyrnik
negatywowy / Curse from the series *Diffusion in Liquid*, 1947, gelatin silver photograph,
duplicate negative

MISTRZOWIE

POLSKIEJ

FOTOGRAFII

MASTERS OF POLISH PHOTOGRAPHY

MONIKA KOZIEN

ŚWIAT WEDŁUG FORTUNATY OBRĄPALSKIEJ

The World According to Fortunata Obrąpalska

When photography was invented, it was believed that people had just devised a tool to record reality objectively. Many rejoiced that a perfect machine had replaced the human. Perhaps if there was an automaton on the other side of the lens, the photographic images created during the nearly two hundred years of history of this medium would actually create a neutral and universal representation of the world. Needless to say, that did not happen. Assuming that every person taking photos shows their own image of reality, let us look at the world viewed through the eyes of Fortunata Obrąpalska (b. 14 October 1909 in Volodymyr-Volynskyi; d. 10 June 2004 in Poznań) – a photographer initially associated with Vilnius, and then, after World War II, co-shaping the Poznań photography circles, an author of some of the more important Polish post-war avant-garde photographs.

Obrąpalska (née Szurowska) received her first camera – a Leica – after passing her high school finals in 1930, but did not take to photography until she met Zygmunt Obrąpalski, whom she married in 1935. It would be interesting to see what resulted from the fact that, due to financial reasons, she had to quit her studies at the School of Fine Arts in Warsaw, where she was admitted in 1931. Would her most famous cycle

Gdy pojawiła się fotografia, sądzono, że ludzkość zyskała narzędzie obiektywnej rejestracji rzeczywistości. Wielu cieszyło się, że doskonała maszyna zastąpiła człowieka. Być może, gdyby po drugiej stronie – *nomen omen* – obiektywu stanął również automat, obrazy fotograficzne powstające w ciągu blisko dwustuletniej historii tego medium faktycznie tworzyłyby neutralne i uniwersalne odwzorowanie świata. Nie będzie niczym odkrywczym stwierdzenie, że tak się nie stało. Skoro każda osoba wykonująca zdjęcia pokazuje własną wizję rzeczywistości, to przyjrzyjmy się temu, jaki był świat widziany przez Fortunatę Obrąpalską (ur. 14 października 1909 roku we Włodzimierzu Wołyńskim, zm. 10 czerwca 2004 roku w Poznaniu) – fotografkę związaną początkowo z Wilnem, a następnie, po II wojnie światowej, współtworzącą poznańskie środowisko fotograficzne, autorkę jednych z ważniejszych polskich powojennych fotografii awangardowych.

Pierwszy aparat – Leicę – Obrąpalska (wówczas jeszcze Szurowska) otrzymała po zdanej maturze w 1930 roku, ale fotografią na poważnie zainteresowała się dopiero po poznaniu Zygmunta Obrąpalskiego, za którego wyszła w 1935 roku. Ciekawe, jakie konsekwencje dla jej twórczości miał fakt, że ze względów finansowych musiała zrezygnować ze studiów w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, na które dostała się w 1931 roku. Czy powstałby jej najśłynniejszy cykl *Dyfuzja*

Wędkarz, po 1935, fotografia żelatynowo-srebrna /
Angler, after 1935, gelatin silver photograph

Przydrożny krzyż, ok. 1935, fotografia żelatynowo-srebrna, guma /
Wayside Cross, ca. 1935, gelatin silver photograph, rubber

Perlamutto, po 1945, fotografia żelatinowo-srebrna, high key /
Perlamutto, after 1945, gelatin silver photograph, high key

Plaża, 1946, fotografia żelatynowo-srebrowa, wtórnik negatywowy /
Beach, 1946, gelatin silver photograph, duplicate negative

Energia, 1957, fotografia żelatynowo-srebrna, pseudosolaryzacja, wtórnik negatywowy /
Energy, 1957, gelatin silver photograph, pseudo-solarisation, duplicate negative

Adamów I, 1957, fotografia żelatynowo-srebrowa /
Adamów I, 1957, gelatin silver photograph

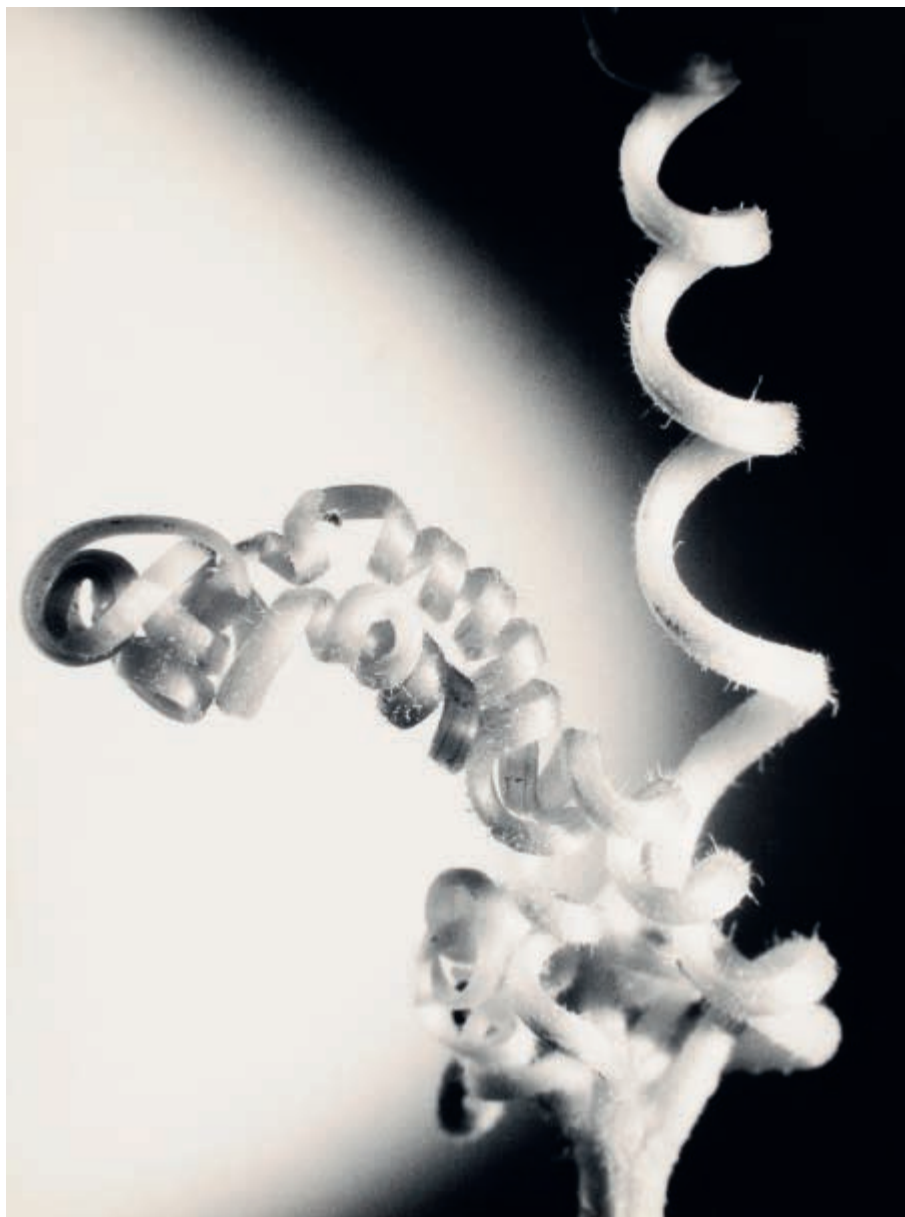
Adamów II, 1957, fotografia żelatynowo-srebrowa /
Adamów II, 1957, gelatin silver photograph

Narodziny życia, 1956, fotografia żelatynowo-srebrna /
The Birth of Life, 1956, gelatin silver photograph

Krajobraz fantastyczny, 1955, fotografia żelatynowo-srebrna /
Fantastical Landscape, 1955, gelatin silver photograph

MISTRZOWIE

POLSKIEJ

FOTOGRAFII

**MASTERS
OF POLISH
PHOTOGRAPHY**

Fortunata Obrąpalska (1909–2004) to jedna z niewielu kobiet, które w XX wieku zapisały się w historii polskiej fotografii. Jej pasja narodziła się w Wilnie – inspirująca znajomość z Janem Buthakiem, nawiązana w 1938 roku, zaważyła na piktorialnym charakterze wczesnych prac artystki, wpisujących się w nurt fotografii krajobrazowej. Po wojnie, już w Poznaniu, zaczęła tworzyć prace z pogranicza surrealizmu i abstrakcji. Jej słynny cykl *Dyfuzja w cieczy* został doceniony za wyjątkowe połączenie walorów dokumentalnych i artystycznych. Eksperymentowała z technikami fotograficznymi, takimi jak pseudosolaryzacja czy bromografia.

Fortunata Obrąpalska (1909–2004) is among the few women to make a mark on the history of Polish photography in the 20th century. Her passion was born in Vilnius – her inspiring friendship with Jan Buthak, initiated in 1938, determined the Pictorialist nature of the artist's early works, which follow the landscape photography movement. After the war, already in Poznań, she started creating works on the borderline of Surrealism and abstraction. Her famous series *Diffusion in Liquid* was appreciated for a unique combination of documentary and artistic values. She experimented with photographic techniques, such as pseudo-solarisation and bromography.